

Termodynamika i Fizyka Statystyczna R – seria 5

1. Gaz ultrarelatywistyczny

Znaleźć entropię i temperaturę w funkcji energii E , objętości V i liczby cząstek N w granicy termodynamicznej, dla trójwymiarowego, ultrarelatywistycznego, energia pojedynczego atomu $c|\vec{p}|$, gazu klasycznych, nierozróżnialnych atomów, stosując zespół mikrokanoniczny.

2. Trzy poziomy

Pewien układ zbudowany jest z N cząsteczek, z których każda może znajdować się w trzech stanach kwantowych o energiach $0, -\epsilon, \epsilon$. Całkowita energia układu jest ustalona i wynosi zero. Policz entropię przyjmując, że cząstki są nierozróżnialne.

3. Domino

Na pasek $3 \times 2N$ kładziemy kostki domina 2×1 lub 1×2 (kostki są nierozróżnialne, nie nakładają się na siebie, i muszą wypełnić cały pasek). Policz, na ile (W) sposobów można to zrobić. Jak zachowuje się entropia $S = k_B \ln W$ w granicy $N \rightarrow \infty$?

4. (*) Subaddytywność entropii

Zdarzenia (i, j) dla $i \in A$ oraz $j \in B$ mają prawdopodobieństwa p_{ij} , a entropia $S = -k_B \sum_{ij} p_{ij} \ln p_{ij}$. Pokazać, że $S \leq S^A + S^B$, gdzie S^A obliczamy dla $p_i^A = \sum_j p_{ij}$, a S^B dla $p_j^B = \sum_i p_{ij}$, oraz że równość jest wtedy i tylko wtedy, gdy zachodzi niezależność, tj. $p_{ij} = p_i^A p_j^B$.

Adam Bednorz